

Rodna Gruda

Starši, učite otroke slovensko!

Objavljeno dne/Published on: 02.05.2013

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto osebni arhiv N. R.

Na Nejca Rudla sem naletela na Facebooku, predvsem so moja pozornost vzbudile čudovite fotografije iz njegove druge domovine, španske Baskije, ki jih na spletnem socialnem omrežju objavlja. Pa sem se podala v akcijo, z mladim Slovencem navezala stik prek elektronske pošte (je le nekoliko bolj osebno) in pogovor med nama je hitro stekel...

V maskah....

V Španijo je Nejca prvič zaneslo leta 1997, ko so se pri pevskem zboru Ljubljanskih madrigalistov odločili ojunčiti in se podati v Toloso na zborovsko tekmovanje. »Tokrat sem štel rosnih 20 let, če mi matematika se ne šepa preveč,« pojasnjuje Nejc. Na tekmovanju jih je s strani organizacije spremljala Maria, prav tako tudi naslednje leto, ko so isto mesto obiskali še z zborom APZ Tone Tomšič. »Tako sva se z mojo zdajšnjo ženo spoznala, vmes je še gora majhnih in ne tako majhnih podrobnosti, ki so Baskijo naredile za moj novi dom. Srečo sem imel tako z ženo, družino, službo in družbo...naravnost fantastično!« z navdušenjem pripoveduje.

Ali si po končani gimnaziji v Želimljah nadaljeval šolanje?

Po Gimnaziji Želimlje sem šolanje nadaljeval na Fakulteti za matematiko in ob tem pridno krepil vokalne veščine na Srednji glasbeni šoli kot pevec.

Kakšni so bili začetki tvojega bivanja in kje, natančneje, živiš z družino?

Leta 2001 sem dokončno »nabasal« vse kovčke in škatle ter se podal v mesto Tolosa, ki leži na skrajnem severovzhodu Španije, natančneje v Baskiji, zelo blizu francoske meje. Tukaj sem že imel vse dogovorjeno za novo službo, zaposlil naj bi se kot sistemski programer, poleg tega me je prvih nekaj tednov čakalo se učenje španščine, kar je spremenilo novo okolje v pravi veseli cirkus. Počutil sem se res krasno!

Če sem prav razumela fotografije s FB, imaš tri hčerke? Jih morda učiš slovensko ?

Ja, vidim, da nove tehnologije odkrivajo vse skrivnosti! Imam že tri krasne hčerke: Lauro, Marto in Saro. Kot je z imen razvidno, sva z Mario poiskala takšna, ki so neproblematična tako slovnično kot pri izgovorjavi - mednarodna torej.

Doma imamo nepisano pravilo, ki se je samo po sebi uvedlo v našo družino. Dekleta z mami govorijo baskovsko ali špansko, z atijem pa strogo samo slovensko. Kot spodbuda za ostale mlade starše, ki živijo v tujini: govori z otrokom v slovenščini od zibelke do... enostavno, kot bi bil doma in »p'rmeжду« ti bo doma nedvomno lepše, če bos slišal materni jezik. Nove tehnologije in internet to delo samo se olajšujejo.

Kje si dobil zaposlitev?

V Španijo sem prišel »s kruhom pod roko« (kot radi rečejo Španci). Že nekaj mesecev prej sem se dogovoril za službo pri enem od lokalnih software podjetij, kjer so mi izkušnje iz slovenskih programerskih vod prišle zelo prav. V tem podjetju sem ostal dve leti in pol, potem sem zakorakal v poslovni svet računalništva in odprl svoje podjetje, kjer še zdaj delam. Ponujam računalniške in tehnološke rešitve podjetjem v Baskiji. Dela je veliko - za tistega, ki hoče delati, seveda.

Zelo aktiven si na spletnih socialnih omrežjih. Kaj ti osebno tovrstno komuniciranje pomeni?

Socialna omrežja so rastle z mano kot hlače in srajce. Že od prvih zametkov online komuniciranja mi je tovrstna tehnologija zelo »dišala« in se trudim, da vztrajno držim korak z novimi idejami in rešitvami. Tudi služba MI pri tem veliko pomaga. Menim, da sploh ne pretiravam, če rečem, da je Facebook za nas, ki smo razkropljeni po svetu, tehnološki pripomoček, ki nas veže in drži v stiku z vsakdanjikom doma. Verjetno ne odkrivam drugačnih občutkov kot drugi, ko rečem, da pridem domov in se srečam na cesti s kolegom, pa se mi zdi, kot da sva se videla včeraj. Vsakdanjik, tisti najbolj pridni, zapišejo skoraj do najmanjše podrobnosti, tako da si več kot na tekočem z domačim pragom.

Gore so, kolikor vem, ena od tvojih strasti. Kako jo izpolnjuješ, kam hodiš, kako pogosto? Te spremlja družina?

Neskončno sem hvaležen tako svoji ženi kot drugim, da me podpirajo v tej strasti do hribov. Gotovo sem v prejšnjem življenju naredil kaj resnično dobrega, da se mi vse tako lepo ujame!

Baskija je sama po sebi zelo podobna Sloveniji, tako v geografskem pomenu kot v odprtosti ljudi, narodnih noš, glasbe, popevanja, druženja,... Tako da pri vstopu v to družbo nisem imel nikakršnih težav. Hitro sem spoznal ljudi, ki pridno hodijo v tukajšnje gore, še posebej, ker se Španci, recimo raje Baski, zjutraj radi držijo rjuh in za slovenski okus hodijo v gore zelo pozno. Meni pa je oče Drago v gene vtisnil jutranji alarm, ki pridno zvoni ob petih ali še prej, da na vrhu hriba ujameš prve sončne žarke.

Hribi so že ustaljen člen tedenskega urnika, kar pomeni, da sta sobotno in nedeljsko jutro rezervirana termina, če le ni kaj pomembnejšega na spisku. Otroke kdaj pa kdaj le prepričam v hojo po okoliških hribih. Predstavim jih kot sprehod ali izlet, pa gre.

Kakšen je tempo življenja v Španiji? Kako ljudje občutite gospodarsko krizo? Čemu (če sploh) se odpovedujete?

Tempo v tem delu Španije je precej drugačen od tistega stereotipskega španskega poležavanja. Že samo to, da je poleg Katalonije (Barcelona) Baskija daleč najbolj razvit del Španije, pove veliko o delovnih navadah. Tu so dosti bolj srednjeevropski, kot bi si mislil. Gospodarska kriza je posledično tudi prisotna, seveda, saj je Španija sama sebi največji trg in kriza trka na vrata večine podjetij, ki skrajšujejo sezname delavcev po hitrem postopku, v nasprotnem primeru je propad celotnega podjetja neizogiben. Menim pa, da vsa podjetja, tako kot tudi v Sloveniji, ki bodo sposobna prebroditi to krizo (nehote) optimizirala svoj delovni proces do te mere, da bo po končani krizi njihova rast eksponentna.

Posledice krize je tukaj občutil predvsem nepremičninski sektor in vse, kar je povezano z njim, tudi turizem in lokalna gastronomska ekonomija. Hitro se je videl velik upad pri obiskih v restavracijah, barih in vseh dražjih dejavnostih (golf, smučanje,...)

Katere so slabosti in katere prednosti življenja v tej deželi?

Zanimivo, če že ne težko vprašanje... Slabosti pravzaprav ne vidim. Verjetno sem prevelik optimist, da bi videl kaj res slabega. Če že kaj, potem dejstvo, da smo skoraj 2000 km stran od domače grude. Tudi petja bi lahko bilo malo več, saj je to ena od mojih večnih ljubezni.

Prednosti pa glede na to, da prihajam iz Slovenije, majhne dežele, morda tako iz vsakdanjika le dejstvo, da se lahko voziš 12 ur z avtom, pa si se vedno v Španiji. Tudi velik domači trg ima kot posledico sorazmerno nizke cene vsakdanjih potrebščin (hrana, obleka...).

Ali morda poznaš podatek, koliko Slovencev živi v Španiji in kje jih je največ?

Tu je veliko podatkov, ki jih bi morali razdeliti v kar nekaj predalov. Veliko je študentov, ki pridejo v Španijo prek programa Erasmus, ostali morda prek drugih projektov. Nekje sem prebral podatek, da naj bi bilo krepko čez 200

takih, ki si tukaj nabirajo znanja. Za ostale, ki tu stalno živimo, tudi na ambasadi v Madridu ne vedo točnega podatka, prav veliko nas pa verjetno ni.

Kako ste med seboj povezani? Ali obstajajo slovenske skupnosti, klubi....? Ali organizirate kakšna skupna srečanja?

No pravici povedano, velikih dejavnosti na tem področju ni. Vem, da obstaja skupnost v Madridu (Asociación cultural Triglav), ki pridno širi slovensko kulturo v prestolnici Španije. Tukaj v Baskiji smo se zaenkrat našli štirje Slovenci. Maša prihaja z Vrhnike, Nina iz Goriških Brd, Nika in jaz pa sva v širni svet ušla iz Ljubljane. Srečali smo se že večkrat in pridno delimo izkušnje, kako z otroki, saj jih imamo že vsi ali pa so na poti in je sila zanimivo govoriti pristno slovenščino tudi tako daleč iz Slovenije.

Koliko Španci poznajo Slovenijo?

Večinoma jo poznajo, ali je pa so vsaj slišali zanjo. Veliko so k temu pripomogli nogomet, rokomet, košarka... Dovolj je samo pogled v športni koledar za nekaj let nazaj, kolikokrat sta se srečali Slovenija in Španija, poleg tega je pa res, da je v Baskiji poleg Dalmacije Slovenija izredno priljubljena turistična destinacija. Nekaj prstov imam pri tem tudi sam, saj boljšega ambasadorja za slovenski turizem v Baskiji gotovo ni.

Kako pogosto obiščeš Slovenijo?

Vsekakor je odgovor samo eden: premalo! Vsi, ki živimo daleč stran, Slovenijo pogrešamo vsak dan sproti. Letos je koledar naklonjen in bom lahko obiskal mamino Bredo in očeta Draga vsaj štirikrat! Letalske vozovnice so zanimivo poceni (let v Benetke).

Je pa res, da zadnjih 12 let, odkar sem tukaj, vsako leto peljem svoja dekleta v Slovenijo na počitnice, kjer jih pustim za kak mesec pri mami na Koroškem ali v Ljubljani. To je za punce res enkratna dogodivščina, ki si jo želijo vsako leto zapored.

Razmišljaš o vrnitvi?

Ni potrebe! Vsak Slovenec, ki je v tujini prebil več kot mesec, dva, tri, ve, da je vrnitev v domačo Slovenijo le še vprašanje časa in skorajda potreba. Obožujem slovenske gore, slovensko morje, blišč slovenskih lepot v tujih medijih in vzdihovanje vsakogar, ki pride s počitnic v Sloveniji. Vsakomur je verjetno tak občutek prijeten in domač, zakaj ga ne bi podoživljal štiri ali petkrat na leto? Ko bo pokoj blizu, bo najbrž bližje tudi Slovenija!